

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ“

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система",
финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-
C01/18.02.2019 г.

Доклад дейност 3.1: Анализ на “провалили” се дела наказателното дело по случая „Чората“

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ“
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Добро управление ", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от фондация "Център за модернизирание на политики " и сдружение "Съюз на юристите в България "и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган на Оперативна програма "Добро управление".

Оперативна програма	"Добро управление "
Проект:	"Гражданска инициатива за укрепване на интегритета на съдебната система "
Договор за предоставяне на БФП :	№ BG05SFOP001-3.003-0068-C01/ 18.02.2019 г
Дейност	Дейност 3: Анализи и оценки
Под дейност:	Анализ на "провалили" се дела
Период на изпълнение	1.07.2019 г.-31.01.2020 г.

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

I. Използвани съкращения

<i>Съкращение</i>	<i>Значение</i>
<i>ОПДУ</i>	Оперативна програма „Добро Управление“
<i>НПО</i>	Неправителствена организация
<i>ФГУ</i>	Форум Гражданско участие
<i>ЕГФ</i>	Европейски граждански форум
<i>ECAS</i>	Европейската служба за граждански действия
<i>ГС</i>	Граждански съвет
<i>ВСС</i>	Висшия съдебен съвет

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

II. Въведение

1.1. Цел на проекта

Общата цел на проекта е създаването на коалиция от НПО и работещи в областта на правосъдната реформа, както и обща виртуална платформа за диалог между тях в различни области.

1.2. Цел на доклада

Дейност 3 има задача да определи и оповести ясна и последователно прилагана методология по отношение на подбора, анализите и оценките на „провалили се“ дела.

Настоящият доклад има за цел да анализира наказателно дело, предизвикало засилено обществено внимание. Делото „Чората“ освен засилен обществен интерес, обаче, е обект на дело в Европейския съд за правата на човека, на докладите по Механизма за сътрудничество и проверка.

Анализът и оценката са важни и значими, защото позволяват да бъдат идентифицирани всички слаби места в работата на следствието, прокуратурата и междуинституционалното сътрудничество. Допълнителен интерес за анализ е реакцията на съответните институции и предприетите мерки след тяхното приключване.

1.3. Методическа рамка

Методическата рамка включва изработени и обсъдени критерии за подбор на делата, изготвени за целите на проект BG05SFOP001-3.003-0068-C01 „Гражданска платформа за проследяване и оценка на съдебната система“ като целта е да се определи и оповести ясна и последователно прилагана методология по отношение на подбора, анализите и оценките на „провалили се“ дела.

Предложените за анализ дела следва да отговарят на следните критерии:

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

- *Не трябва да има ограничения на вида дела, които да бъдат предлагани. Могат да бъдат предлагани граждански/търговски, административни и наказателни дела.*
- *Предложените дела трябва да са приключили с влязъл в сила окончателен акт /присъда, решение, определение, постановление/. Този критерий се извежда от принципа за безпристрастност на решаващия орган и ненамеса във вътрешното убеждение.*
- *Делата да са предизвикали засилено обществено внимание. Засиленото внимание не следва да се ограничава до национално ниво, а да е възможно да се предлагат дела, които в една или друга степен са предизвикали вниманието на по-ограничена общност /регион, определена обществена група, конкретен проблематичен казус и т.н./*
- *Дела, към които не е било насочено общественото внимание, но са продължили извън всякакви разумни срокове, съгласно разпоредбата на чл.6 от ЕКЗПЧОС.*

Важна стъпка е определянето на термина „провалили се“ дела, възприет е подходът предложените за анализ дела да бъдат преценени съобразно следните критерия:

- *продължителността от подаване на първоначалната молба /респ. образуване на наказателната преписка/ до влизане в сила на окончателния съдебен акт;*
- *окончателният акт дали е бил предмет на проверка от Инспектората на ВСС;*
- *има ли реакция на съответните институции, след извършване на проверката;*
- *Медийна и обществена реакция;*
- *Наличие на реакция на международна институция или на ЕС.*

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

III. Наказателното дело по случая „Чората“

От предложените дела бяха избрани, съобразно заложените критерии за подбор, три дела.

Настоящият доклад разглежда Наказателното дело по случая „Чората“ – предизвикало широк обществен отзвук.

1.1. 1.1.Обща информация за анализираното дело. Имало ли е засилен обществен отзвук при образуването му.

Досъдебното производство е образувано от прокурор при ОП Благоевград на 10.11.2005 г. за умишлено причиняване на смъртта на А.Д. - престъпление по чл.115 от НК. Деянито е извършено в хода на полицейска операция по задържане на пострадалия А.Д., за когото е имало данни, че е извършил престъпление.

Разследването е извършено от следовател от Окръжна следствена служба гр.Благоевград.

На 9 декември 2005 г. разследването се поема от Военно-окръжна прокуратура - София. На 14 декември 2005 г., без да са извършени каквито и да било други следствени действия от ВОП, досъдебното производство е прекратено поради факта, че използваната сила срещу А.Д. е била пропорционална на обстоятелствата, както се изисква съгласно чл. 78 на ЗМВР от 1997 г. и че използването на тази сила не е престъпно по силата на чл.12а от Наказателния кодекс от 1968 г.

Постановлението за прекратяване е обжалвано от наследниците на А.Д. пред Софийски военен съд. С решение от 18 януари 2006 г. СВС установява, че фактическите констатации на Военна прокуратура - София са едностранчиви и не произтичат от наличните доказателства, поради което отменя прекратяването и връща делото на прокуратурата, като им дава конкретни указания.

Първото производство пред СВС

След като извършва допълнителни следствени действия, Военна прокуратура - София обвинява петимата полицаи в умишлено нанесена телесна повреда на А.Д. и по този начин в причиняване по непредпазливост на смъртта му.

На 14 юни 2006 г. съдията-докладчик в СВС връща делото на прокуратурата, като я инструктира да спази указанията за прилагането на закона, дадени в решението от 18 януари 2005 г.

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

На 29 юни 2006 г. Военно-окръжна прокуратура - София внася изменен обвинителен акт срещу полицаите.

На 5 септември 2006 г. съдията-докладчик, който този път е председател на състава, отново връща делото на прокуратурата, като я инструктира още веднъж да спази по-рано дадените указания за прилагането на закона

В съответствие с указанията на съда, Военна прокуратура - София обвинява петимата полицаи за убийството на А.Д. по време на изпълнение на служебните им задължения, с особена жестокост, по начин, който е бил особено мъчителен за него и докато е бил в безпомощно състояние.

На 30.11.2006г. по описа на Софийски военен съд е образувано нохд № 0329/2006г. по внесен обвинителен акт срещу подсъдимите М. П., И. И., Б. М., Г. К. и Я. Г. за престъпление по чл.116, ал.1, т. 2, пр. 3, т. 5, 6, пр. 2 и пр. 3 във връзка с чл. 20, ал. 2 от НК.

С присъда № 0329/09.11.2007г. СВС признава петимата полицаи за виновни за убийство, извършено във връзка с техните задължения, с особена жестокост и по отношение на лице, което е в безпомощно състояние, престъпление по чл.116, ал.1, т. 2, пр. 3, т. 5, т. 6, пр. 3 във връзка с чл. 20, ал. 2 от НК, като майор М.П. е осъден на деветнадесет години лишаване от свобода, а другите четирима полицаи на осемнадесет години лишаване от свобода всеки. Съдът признал подсъдимите за невиновни относно това да са извършили престъплението при изпълнение на функцията им и по особено мъчителен за жертвата начин, поради което са оправдани относно тези квалифициращи признаци.Предявените граждански искове срещу петимата полицаи и гражданския ответник ОДМВР - Благоевград за неимуществени вреди са частично уважени.

Първото производство пред ВАС

По жалби на подсъдимите и гражданския ответник е образувано ВНОХД № 0187/2007г. по описа на Военно-апелативен съд - София, по което е постановено решение № 012/19.02.2008 година.С него първоинстанционната присъда е отменена изцяло, а делото - върнато за ново разглеждане на първоинстанционния съд. Като

основание за отмяна е прието наличието на процесуално нарушение от категорията на абсолютните - „незаконен състав“, тъй като неговия председател по-рано е изразил становището си по основателността на делото, при връщане на делото обратно на прокуратурата на 5 септември 2006 г.

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

Второто производство пред СВС

При връщане на делото в първата инстанция е образувано НОХД №033/2008г., финализирано с постановяване на присъда № 033 от 02.10.2008 година. С нея подсъдимите отново са признати за виновни по обвинение по реда на чл. 116, ал. 1, т. 2, предл. 3 и по т. 6, предл.3, във вр. чл. 20, ал. 2 от НК, като са наложени наказания, както

следва: на подсъдимия П. - 18 години лишаване от свобода, а на останалите подсъдими - по 16 години лишаване от свобода. С присъдата подсъдимите са оправдани да са извършили престъплението като лица от състава на полицията при изпълнение на функцията им, по особено мъчителен за жертвата начин и на лице, намиращо се в безпомощно състояние. Подсъдимите и гражданския ответник ОДП – Благоевград, били

осъдени за заплатят солидарно на гражданския ищец Р. А. Д. – чрез законния му представител А. Р. В. сумата от 70 000 лв.; на гражданския ищец А. Р. В. – сумата от 25 000 лв.; на гражданския ищец А. Г. Д. сумата от 25 000 лв. и на гражданския ищец Р. Д. сумата от 25 000 лв. – обезщетение за претърпените от тях неимуществени вреди, ведно със законната лихва от датата на деянието – 10.11.2005г. до окончателно изплащане на сумата.

Второто производство пред ВАС

Петимата полицаи и Областна дирекция на МВР - Благоевград обжалват. Частните обвинители и граждански ищци също обжалват, оспорвайки сроковете на присъдите на полицаите и размера на присъдените обезщетения.

По време на съдебното производство е назначена нова медицинска експертиза. На Решение № 091 от 05.08.2009 г. по ВНОХД № 0140/2008 г. ВАС изцяло потвърждава присъдата на СВС.

С изключение на прокурора, недоволни от решението останали всички останали страни, които депозирали касационни жалби.

Първото производство пред ВКС

По касационните жалби е образувано к.д. № 598/2009г. по описа на ВКС, II н.о. С решение от 20 януари 2010 г. (реш. № 538 от 20 януари 2010 г. по н. д. № 598/2009 г., ВКС, II н. о.), тричленен състав на ВКС отменя решението на ВАС и връща делото за ново разглеждане от друг състав на апелативния съд. В решението на касационния съд са отразени констатации за едностранчив подход при оценката на гласни доказателствени източници, липса на коментар на нормативната база, регламентираща дейността на полицията при задържането на лица, както и дали подсъдимите са

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

допуснали нарушения на нормативните изисквания. Отхвърлено, като неоснователно, е възражението на защитата за нарушено право на защита, изводимо от различната фактология по механизма на причиняване на смъртта, по която подсъдимите са се защитавали. Прието е, че новите факти касаят биологичната причина за смъртта, „която също е резултат от действията на подсъдимите по задържането на пострадалия, поради

което не е налице недопустимо изменение на обстоятелствената част на обвинението“.

Третото производство пред ВАС

При новото разглеждане на делото от въззивния съд е образувано ВНОХД № 05/2010 г. по описа на Военно-апелативен съд – София, което приключило с постановяване на Решение № 064 от 12.11.2010 година. С него на основание чл. 337, ал. 1, т. 1 от НПК въззивната инстанция изменила първоинстанционната присъда, като намалила размера на наказанията, както следва: на подсъдимия П. – 9 години лишаване от свобода, а на останалите подсъдими - на 8 години лишаване от свобода. В останалата част присъдата била потвърдена.

Второ производство пред ВКС

По касационни жалби на всички страни, е образувано к.д. № 54/2011 г. по описа на ВКС, I н.о. Прокурорът възразил срещу намаляване на наказанията, като претендирал връщане на делото на въззивния съд за увеличаването им. Частното обвинение останало недоволено от размера на наказанията, размера на уважените

граждански искиове и оправдаването на подсъдимите по квалификацията признак на чл.116, ал.1, т. 5 от НК, като направило и съответните искания в тази посока. Подсъдимите и гражданския ответник последователно застъпвали теза за пълно оправдаване, респ. за липса на деликт, а оттам и на липса на основания за ангажиране на гражданската им отговорност, както и тази на гражданския ответник. По посоченото касационно дело е постановено решение № 141 от 09.06.2011 г., с което въззивното решение и първоинстанционната присъда са отменени в осъдителните им части и частите, касаещи разноските, а подсъдимите **са признати за невинни и оправдани по обвинението по реда на чл. 116, ал. 1, т. 2, пр. 3, т. 5 и т. 6, пр. 2 и 3, във вр. чл. 20, ал. 2 от НК.** С касационното решение са отхвърлени предявените солидарно граждански искиове срещу подсъдимите и гражданския ответник.

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

С Решение от 01.07.2014 г. на IV-то отделение на **Европейския съд по правата на човека** по делото „Димитров и други срещу България“ (жалба № 77938/2011 г.) са констатирани нарушения по чл.2 и чл. 3 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи, поради което с **искане на Главния прокурор на Република България от 22.12.2014 г.**, на основание чл. 419, ал. 1, във вр. чл. 420, ал. 1, предложение последно, във вр. чл. 422, ал. 1, т. 4, във вр. чл. 425, ал. 1, т. 1 от НПК е инициирано възобновяване на к.д. № 54/2011 г. по описа на ВКС, I-во н.о., отмяна на постановеното по него решение № 141 от 09.06.2011 г. и връщане на делото за ново разглеждане, от друг състав на касационната инстанция.

Искането за възобновяване с правно основание по чл. 422, ал. 1, т. 4 от НПК е разгледано в к.д. № 168/2015 г. на ВКС, I н.о., като същото е прието за основателно. С решение № 122 от 17.07.2015 г., наказателното производство по делото е възобновено, касационното решение по к.д. № 54/2011 г. по описа на ВКС, I-во н.о. е отменено, а

делото - върнато за ново разглеждане от друг състав на касационния съд.

При новото касационно разглеждане на делото е образувано к.д. № 1094/2015 г. по описа на ВКС, II н.о., по което е постановено решение № 436 от 11.03.2016 година. С него въззивното решение по ВНОХД № 05/2010 г. по описа на Военно-апелативен съд е отменено, а делото - върнато за ново разглеждане на въззивния съд. Дадени са задължителни указания относно необходимостта да се изясни създалото се противоречие между двете групи експертни заключения относно механизма и причината за смъртта на пострадалия, чрез назначаване на арбитражна експертиза от независими експерти, които да отговорят на всички поставени до момента въпроси; за извършване на преценка на нормативната база, относно правомощията на полицаите, при провеждане на полицейската операция. Касационният съд е разсъждавал и относно възможността да се намира в хипотезата на чл. 354, ал. 5, изр. 2 от НПК, като изрично я е отхвърлил. Аргументирал се е с довода, че делото е връщано за ново разглеждане само веднъж на въззивния съд, поради което не са налице предпоставките на чл. 354, ал.5 от НПК, а тези на чл.354, ал.1 от НПК.

Във Военно-апелативния съд е образувано ВНОХД № 026/2016г., по което съдът се е произнесъл с решение № 4/06.07.2018г. Това решение е обжалвано от частните обвинители и граждански ишци.

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

Във ВКС е образувано к.д. №1140 по описа за 2018 г., приключило с решение № 284 от 19.04.2019 г. По делото ВКС е приел, че са налице предпоставките на чл. 354, ал. 5, изр. 2 от НПК, като е недопустимо настоящият касационен състав да върне делото за ново разглеждане, независимо от констатациите си за пороци или липсата на такива в

дейността на контролирания съд. Паралелно с това, в тази хипотеза, законът повелява касационният съд да реши делото окончателно, разглеждайки го по същество. Поради това, законодателят изрично разширява правомощията на касационния съд, като му позволява да действа и като въззивна инстанция.

Касационният състав с решение си от 19.04.2019 г.отменя изцяло решение № 4/06.07.2018г., постановено по ВНОХД № 026/2016г. по описа на Военно-апелативен съд на Република България.Изменя първоинстанционна присъда по НОХД № 033/02.10.2008г. по описа на Софийски военен съд, постановена по НОХД № 033/2008г. по описа на СВС, като: оправдава подсъдимите по квалификация признак на чл. 116, ал. 1, т. 6, пр. 3 от НК - убийството да е извършено с особена жестокост. И намалява ноложените наказания на подс. М. С. П. наказание от 18 години лишаване от свобода на 7 години лишаване от свобода; и на останалите четирима подсъдими - наказание от 16 години лишаване от свобода на 7 години лишаване от свобода.

На осн. чл.189, ал.3 от НПК осъжда подсъдимите М. С. П., И. В. И., Б. Д. М., Я. В. Г. и Г. С. К. да заплатят солидарно направените допълнителни разноски по водене на делото в размер на 10 721,16 лв., както и направените от граждански ищци разноски общо в размер на 10000лв. за адвокатско възнаграждение, както и по 5 лв. държавна такса за издаване на 2 бр. изпълнителни листа.

Решението не подлежи на обжалване.”

1.2. 1.2.Срочност на разглеждане в различните инстанции.

Докато се стигне до това решение са изминали 13 години 5 месеца и 9 дни от момента на извършване на престъпното деяние.

1.3. 1.3.Възможност за бърза и точна проверка от страните в съдебната деловодна система на образуването и движението на делото и извършените съдопроизводствени действия.

В електронната страница на ВКС може да се направи справка за движението на делото и за крайния съдебен акт както по номера на решеното дело, така и по номер на предходна инстанция.

В електронната страница на Софийски военен съд и Военно-апелативен съд не може да се направи справка, включително и за крайния съдебен акт.

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

В прокуратурата не е възможно да се направи адекватна справка по хода на делата. На страницата на Прокуратура на Р България се дава информация дали преписката /по вх.№ на съответната прокуратура, а не номер на ДП/ се намира в прокуратурата или е изпратена „на друг орган“. За да се получи информация за движението на делото /в смисъл къде е към определен момент/ е необходимо посещение на място в съответната канцелария на прокуратурата.

1.4. 1.4.Предприети ли са от страните някакви законнодопустими действия след влизане на крайния акт в сила и ако да – какъв е резултата от тях.

Както бе посочено и по-горе, с Решение от 01.07.2014 г. на IV-то отделение на **Европейския съд по правата на човека** по делото „Димитров и други срещу България“ (жалба № 77938/2011 г.) са констатирани нарушения по чл.2 и чл. 3 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи.

Резултатът от това решение е **искането на Главния прокурор на Република България от 22.12.2014 г.**, на основание чл. 419, ал. 1, във вр. чл. 420, ал. 1, предложение последно, във вр. чл. 422, ал. 1, т. 4, във вр. чл. 425, ал. 1, т. 1 от НПК за възобновяване на к.д. № 54/2011 г. по описа на ВКС, I-во н.о., отмяна на постановеното по него решение № 141 от 09.06.2011 г. и връщане на делото за ново разглеждане, от друг състав на касационната инстанция.

1.5. .Наличие на засилен обществен отзвук при приключване на делото с влязъл в сила съдебен акт.

От момента на извършване на престъплението казусът доби широк обществен отзвук.

1.6. Оценка и препоръки.

Настоящото дело отговаря на критериите за подбор и анализ –приключило е с влязъл в сила съдебен акт; предизвикало е засилено обществено внимание в национален мащаб в продължение на много години; продължило е повече от 13 години и 5 месеца.

Действията и актовете на правозащитните органи – прокуратура и съдилища – са разколебавали доверието в съдебната система и в справедливостта при приложението на закона.

Анализът на движението на делото, сочи на недобра организация при събиране на доказателствата още във фазата на досъдебното производство, непознаване или неспазване на процесуалните правила при изготвяне на обвинителен акт, което е довело до няколкократно връщане на ДП от съда на прокуратурата.

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

От изложеното бихме могли да направим извод за сериозно накърняване на интегритета на съдебната система. „Интегритетът на съдебната система" следва да се разбира в неговия широк смисъл като цялостна концепция за способността на съдебната система да функционира съгласно установена и оповестена рамка от правила, ценности и стандарти, които ръководят поведението, решенията и действията на органите на съдебната власт при изпълнението на публичните задължения. Това означава пълно приемане и зачитане на ценности като независимост, безпристрастност, справедливост и прозрачност, вежливост и толерантност, почтеност и благоприличие, професионална компетентност, както и неприемане на корупцията.

В конкретния случай ВКС на Р България е произнесъл две коренно противоположни решения – оправдателна присъда и след Решението на **Европейския съд по правата на човека** по делото „Димитров и други срещу България“ – на осъдителна присъда. Сам по себе си този анализ сочи на накърняване на основни принципи на наказателното правосъдие, залегнали в устоите на съдебната система и поради това се явява основание за сериозно разколебаване на доверието в съдебната система и усещането за справедливост.

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

IV. Заключение

Както бе посочено, настоящият доклад е в рамките и за целите на проект BG05SFOP001-3.003-0068-C01 „Гражданска платформа за проследяване и оценка на съдебната система“ и извършеният анализ на горесцитираните дела не е какъвто биха направили една „горна“ инстанция или Инспектората към ВСС.

Изложили сме хронологично етапите, през които са преминали анализиранияте дела от момента на образуването им до момента на приключването им с влязъл в законна сила съдебен акт.

По никакъв начин не сме давали оценка за законността на процесуалните действия на съответните разследващи органи или магистрати, нито сме извършвали преценка за законосъобразността на постановените актове.

Заклученията ни относно интегритета са единствено от усещането за справедливост, предвид разглеждането на делата в разумен срок, съобразно предвидимостта на приложението на закона, предвид резултата в различни съдебни инстанции /дори в рамките на една инстанция/, безконтролността в действията на определени структури /напр. прокуратура, КПКОНПИ/.

И несъмнено, в заключение, следва да отправим препоръка за оптимизиране на електронните сайтове на полиция, прокуратура и съд, отчитайки политиките за защита на личните данни, да дават своевременна и подробна информация не само за крайните актове по делата, но и за движението им.

В рамките на проведената експертна кръгла маса, на която беше представен проекта на доклад „Анализ на провалили се дела“ за целите на проект BG05SFOP001-3.003-0068-C01 „Гражданска платформа за проследяване и оценка на съдебната система“ се стигна до заключение, че е необходимо да се прецизира понятието „провалили се дела“, както и всеки отделен случай да се обособи в самостоятелен анализ.

Настоящият доклад имаше за цел да анализира дела, предизвикали засилено обществено внимание, но „провалили се“ в съдебните процедури. Анализът и оценката са важни и значими, защото позволяват да бъдат идентифицирани всички слаби места в работата на следствието, прокуратурата и междуинституционалното сътрудничество. Допълнителен интерес за анализ е реакцията на съответните институции и предприетите мерки след тяхното приключване.

В крайна сметка, за да се определи едно дело като „провалило се“ най-същественният индикатор е рефлексът върху доверието в съдебната система и

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

интегритета на съдебната власт в неговия широк смисъл като цялостна концепция за способността на съдебната система да функционира съгласно установена и оповестена рамка от правила, ценности и стандарти, които ръководят поведението, решенията и действията при изпълнението на публичните задължения. Това означава пълно приемане и зачитане на ценности като независимост, безпристрастност, справедливост и прозрачност, вежливост и толерантност, почтеност и благоприличие, професионална компетентност, както и неприемане на корупцията.

Всяко разколебаване в гореизброените ценности при осъществяване на правомощията на съответните институции – следствие, прокуратура, съд – би определило конкретното дело като „провалило се“. И несъмнено би подронило доверието в съдебната система.

1.1. Делото „Чората“

На проведената експертна кръгла маса на 5 декември 2019 г. се посочи, че настоящето дело отговаря на критериите за подбор и анализ – приключило е с влязъл в сила съдебен акт; предизвикало е засилено обществено внимание в национален мащаб в продължение на много години; продължило е повече от 13 години и 5 месеца. Към момента на завършване на доклада к.д. №1140 по описа за 2018 г. на ВКС бе приключило с решение № 284 от 19.04.2019 г.

Действията и актовете на правозащитните органи – прокуратура и съдилища – са разколебавали доверието в съдебната система и в справедливостта при приложението на закона.

Анализът на движението на делото, сочи на недобра организация при събиране на доказателствата още във фазата на досъдебното производство, непознаване или неспазване на процесуалните правила при изготвяне на обвинителен акт, което е довело до няколкократно връщане на ДП от съда на прокуратурата.

От изложеното бихме могли да направим извод за сериозно накърняване на интегритета на съдебната система. „Интегритетът на съдебната система" следва да се разбира в неговия широк смисъл като цялостна концепция за способността на съдебната система да функционира съгласно установена и оповестена рамка от правила, ценности и стандарти, които ръководят поведението, решенията и действията на органите на съдебната власт при изпълнението на публичните задължения. Това означава пълно приемане и зачитане на ценности като независимост, безпристрастност, справедливост и прозрачност, вежливост и толерантност, почтеност и благоприличие, професионална компетентност, както и неприемане на корупцията.

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

В конкретния случай ВКС на Р България е произнесъл две коренно противоположни решения – оправдателна присъда и след Решението на **Европейския съд по правата на човека** по делото „Димитров и други срещу България“ – на осъдителна присъда. Сам по себе си този анализ сочи на накърняване на основни принципи на наказателното правосъдие, залегнали в устоите на съдебната система и поради това се явява основание за сериозно разколебаване на доверието в съдебната система и усещането за справедливост.

Настоящият казус има развитие във времето – с решение № 128 от **16 декември 2019 г.** по н.д. № 513/2019г. на ВКС е постановено: решение № 284 от 19.04.2019 г. на I НО по к.д. №1140 по описа за 2018 г. на ВКС е **ОТМЕНЕНО** по реда на възобновяването. Делото е върнато за разглеждане от друг състав на касационната инстанция.

Петчленен състав на ВКС, III НО, достига до извод за това, че при „анализа на част от доказателствата, включени в доказателствената маса, касаещи установяването на правно релевантни за предмета на доказване факти, предходният касационен състав е допуснал процесуални нарушения. Базирал е изводите си досежно фактите въз основа на предположения, като не ги е формирал с изискващата се безспорност, която да обуслови правилно приложение на материалния закон. Това налага възобновяване на производството, отмяна на решението, постановено по н.д. №1140/18г. по описа на ВКС, I н.о. и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на касационната инстанция, който следва да отстрани допуснатите съществени процесуални нарушения, относно оценката на доказателствената съвкупност, като формира надлежни изводи по фактите, които да обезпечат правилното приложение на материалния закон.“ /цит. Решение 128/16.12.2019г., ВКС/

Видно от гореизложеното делото „Чората“ все още е неприключило – след 14 години от образуването на досъдебното производство и несъмнено е от делата, разколебали доверието в съдебната ни система, което можем да определим като „провалило се“, независимо какъв би бил изхода от него при новото разглеждане във ВКС.